

Verslag digitale bijeenkomst uitbreiding zandwinning Amerika

Woensdag 25 november 2020

Op woensdag 25 november 2020 organiseerde K3Delta een digitale inloopbijeenkomst voor de omgeving en andere geïnteresseerden. In de week ervoor stuurden we de omgeving en andere geïnteresseerden een filmpje en een nieuwsbrief toe, met daarbij de mogelijkheid om zich aan te melden voor een digitale inloopbijeenkomst. Men kon zich voor een blok van een uur aanmelden tussen 14.00 en 21.00 uur. Wij ontvingen 10 aanmeldingen. In dit verslag behandelen we de vragen die op die dag gesteld werden, en de antwoorden daarop.

Waarom dit communicatiemoment

Afgelopen zomer, op 1 juli, informeerden wij tijdens een inloopbijeenkomst de omgeving en betrokken partijen over een schetsplan om zandwinning Amerika uit te breiden. De afgelopen maanden hebben wij hard gewerkt aan de verdere uitwerking van dit plan. Op basis van de input die wij tijdens de inloopbijeenkomst en ook daarna nog hebben ontvangen, hebben wij het plan op een aantal punten aangepast en geoptimaliseerd. Ook worden er op dit moment allerlei onderzoeken uitgevoerd. Normaal gesproken zouden wij de omgeving tijdens een fysieke inloopbijeenkomst graag hebben bijgepraat over de stand van zaken en het vervolgproces. In deze coronatijd hebben wij dat noodgedwongen op een andere, digitale manier georganiseerd. Wij kijken terug op een geslaagde digitale bijeenkomst met goede gesprekken. We ontvingen goede vragen en goede input op het plan.

De vragen en opmerkingen die we tijdens de digitale sessies hebben ontvangen

Julie geven aan dat de tiny houses door derden gerealiseerd zouden moeten worden. Hoe zit dat precies?

“De oorspronkelijke visie hebben wij aangekleed met een aantal elementen, waaronder tiny houses; welke na afloop van de herinrichting eventueel toegevoegd kunnen worden. Er zijn reacties gekomen vanuit de streek, de gemeente en Natuurmonumenten met de wens om de tiny houses niet op de eilanden te situeren. In geval van calamiteiten zijn eilanden moeilijk bereikbaar. Het is bovendien beter wanneer de eilanden rustgebied blijven voor bijvoorbeeld (broed)vogels. Daarom hebben wij de eventuele mogelijkheid voor tiny houses verschoven naar de zuidkant, maar dat is niet ons grondgebied. De zekerheid van tiny houses op de zuidoever is er dus niet. Het is echt een idee, een mogelijke aankleding van het plan, dat door derden verder uitgedacht en eventueel uitgevoerd zou moeten gaan worden.” Het inrichtingsplan voorziet dus in de

mogelijkheid voor het opnemen van zes tiny houses en het bestemmingsplan zal een wijzigingsbevoegdheid krijgen.”

Ik zag in het plan geen parkeerterrein. Komt dat nog wel?

“Wij willen wandel- en mountainbikeroutes faciliteren; hier gaat het specifiek om een gedeelte van een totaalroute. Het gaat om extensieve recreatie, dus geen grootschalige recreatie die een significante aantrekkende werking op het publiek zouden hebben. Maar inmiddels is ons ook duidelijk geworden dat de behoefte aan een parkeerplek waar een paar auto's kunnen staan er wel is, ook voor dit specifieke gebied. We zullen op één of twee plekken kijken of we dat op een heel kleinschalige manier kunnen faciliteren (bijv. met grasbetontegels).

Wij gaan er daarbij in ieder geval voor zorgen dat er met diegene die verantwoordelijk gaat worden voor de mountainbikeroute en de parkeerplaats, goede afspraken worden gemaakt over beheer en handhaving. Al is handhaving natuurlijk ook een taak voor de regionale BOA's. Met de organisatie/stichting waarmee we de overeenkomst gaan maken, zullen we dit duidelijk in de randvoorwaardelijkheden naar voren brengen.”

Jullie hebben het over een mountainbikeroute en wandelmogelijkheden. De mogelijkheden daarvoor zullen uitgebreid worden, zeggen jullie. Wat zijn jullie ideeën?

“Wij willen inderdaad de mogelijkheden om te kunnen wandelen en mountainbiken verbeteren. We willen separaat van elkaar een wandel- en mountainbikeroute realiseren rondom het project. Met name voor de mountainbikeroute willen we dat eenrichtingsverkeer laten zijn. Die komt dan langs een deel van de zandwinning te lopen. Daarbij komt er ook een hek om auto's te weren, zodat de huidige overlast tot het verleden gaat behoren. Het worden dus echt routes puur voor mountainbikers en wandelaars. In de zuidwesthoek willen we bovendien een uitkijkpunt realiseren waar wandelaars gebruik van kunnen maken.”

De bosranden die jullie aan de westkant hebben ingetekend, wat wordt dat precies?

“In het plan zoals we dat in juli presenteerden, hadden we (klimaat)bossen ingetekend ten westen van de beoogde uitbreiding van de zandwinning. Op verzoek van de omgeving zijn die komen te vervallen, omdat door de omgeving is aangegeven dat deze bossen ten koste zouden gaan van de voor het gebied karakteristieke openheid. Het zicht zou er volgens de omgeving door beperkt worden en men vond het zonde om daar agrarische grond voor te gebruiken. Als suggestie zijn op de perceelsgrenzen wel enkele houtwallen (smalle strookjes bomen) opgenomen omdat deze de verkaveling, de rechtlijnige structuur van het gebied, versterken. Deels zijn deze reeds aanwezig (toegangsweg naar de winning).”

Waarom komen er op de oostplas geen zonnepanelen?

“Tijdens de inloopbijeenkomst in juli kregen we van een aantal omwonenden de reactie dat ze dat niet zagen zitten gezien het belang van rust, open water en ganzen. Daar komt bij dat er ook een verbinding (fysieke kabel) moet worden gelegd naar het zonnepanelenveld. Er zit echter nog geen aansluiting vanuit het energiebedrijf in de buurt, wat maakt dat het maken van een verbinding nu een te grote kostenpost zou zijn. Op den duur zou het wel kunnen dat er een soort netwerk wordt aangelegd, waarop dan

wellicht aangesloten kan worden. Daarom willen wij voor de lange termijn (voor over 12 tot 15 jaar) wel een optie (wijzigingsbevoegdheid) opnemen voor een drijvend zonnepanelenveld op de nieuw aan te leggen plas aan de westzijde van het gebied.”

Het weggedeelte op de N979 bij jullie in-/uitrit kent een maximum snelheid van 80 km/u, terwijl de rest van die weg voor het grootste deel een 60 km/u weg is. En dat je op de kleine stukje 80 mag, daar wordt ook goed gebruik van gemaakt. Kunnen jullie via de gemeente Westerkwartier niet zorgen dat ook op dat stukje de maximum snelheid 60 km/u wordt?

“Dat is iets wat buiten ons plangebied ligt, maar we geven dit zeker door in de gesprekken die we met de provincie Groningen en gemeente Westerkwartier hebben.”

Wordt het gebied waar op dit moment al zand wordt gewonnen, de oostplas dus, aan de zuidkant nog uitgebreid?

“Nee, de zuidgrens van de huidige winning blijft zoals die nu is. Hier bevindt zich ook waardevolle natuur.”

Jullie geven aan dat jullie op bepaalde delen zogenaamde ‘schrale natuur’ willen realiseren. Waar is dat op gebaseerd?

“Dat geeft de meest fraaie, diverse natuur. Op rijke grond, dat is grond met veel voedingsstoffen in de bodem, krijg je heel veel algemene, snel opkomende plantensoorten zoals grassen, brandnetels en bramen die andere plantensoorten ‘overwoekeren’. De meer bijzondere planten krijgen daardoor geen kans. Op voedselarme bodem kunnen onder andere grassen niet zo snel opkomen. Het perceel ten zuiden van de huidige zandwinning is daarvan een mooi voorbeeld. Daar is al een mooi stukje natuur ontstaan (dat nu in eigendom is van Natuurmonumenten). Dat stukje mooie natuur willen we uitbreiden.”

Hoe lang gaan jullie over de afgraving doen?

“Wij denken voor deze uitbreiding 10 tot 15 jaar nodig te hebben, afhankelijk van de markt. Het plan gaat voorzien in de langjarige behoefte aan (ophoog)zand in de regio.”

Zijn er mogelijkheden voor de buurtbewoners om te kunnen zwemmen?

“Het is een zandwinplas, werkterrein dus. Vanuit de provinciale verordening is er een verbod: ga daar niet in zwemmen. Het is ook niet helemaal zonder risico. Hoewel wij het gebied hiervoor afgesloten houden, kunnen wij het niet geheel voorkomen. Er is wel eens een wandelaar die er zijn handdoekje neerlegt en even afkoeling zoekt in het water. Maar met de bewoners van huidige plas en met Ronostrand is afgestemd dat dat we zéker geen zwemrecreatie gaan stimuleren. Zwemrecreatie wijzen we door naar het Ronostrand.”

Wat zijn de hellingshoeken van de nieuwe oevers?

“Het worden vrij flauwe oevers, met een hellingshoek van 1:4,5. Dus elke vierehalve meter gaan we een meter naar beneden. Het bovenste deel van het talud wordt met 1:7 tot 1:10 overigens nog flauwer, zodat zich hier riet en moeras kan ontwikkelen.” Het geheel zal dus een veilige en fraaie oeverafwerking gaan krijgen.”

Dat betekent dus dat de oevers niet wegzakken?

“Zeker niet; de taluds zijn helemaal doorgerekend en daardoor veilig en stabiel. De steilheid wordt met regelmatige dieptepeilingen ook stipt gecontroleerd. Extra voordeel van flauwe oevers is dat er zich beter planten op deze oevers kunnen ontwikkelen.”

Wat hebben jullie om de eventuele zonnepanelen in de westplas ingetekend?

“Dat zijn drijvende rietkragen, die de zonnepanelen grotendeels aan het zicht onttrekken. De zonnepanelen komen overigens ook slechts 93 centimeter boven het water uit. Een en ander in het kader van een goede landschappelijke inpassing.”

Met name rondom de depotlocatie hebben wij last van stuifzand en ook waait er Jakobskruid naar ons toe. Is daar wat aan te doen?

“Aan de oostkant van de huidige depotlocatie hebben we al een windbrekerscherm aangebracht. We gaan overwegen om dat aan de noord- en noordwestkant van het depot ook te doen. Wat we in ieder geval kunnen doen is het depot minder hoog volspuiten. Ook het aanbrengen van een celluloselaag, een harde topping op het zand, zou eventueel nog kunnen helpen. Maar niet alleen wij stuiven, ook de aangrenzende maisakkers stuiven behoorlijk. In ieder geval gaan we kijken wat we kunnen doen.

Voor wat betreft het Jakobskruid: dat laten we elk jaar bestrijden, maar dat is nu twee keer te laat gedaan. De partij die dat voor ons uitvoert, doet het namelijk als ‘stopwerk’ tussendoor. We gaan er scherper op zijn dat dat het komend jaar op tijd gebeurt.”

Wat is de motivatie van de K3 om niet alleen het zand te winnen, maar het gebied ook echt verder te ontwikkelen?

“Zand is een hele belangrijke grondstof voor de bouwsector. Onze klanten voor lange tijd blijven voorzien van grondstoffen is de drager van dit plan. Maar we willen bij alle plannen die we maken, ook iets teruggeven. We willen niet alleen maar zand winnen, maar het gebied (mede door de zandwinning) ook mooier maken en er maatschappelijke toevoegingen aan doen. Dat doen we uiteraard ook in overleg met de verschillende overheden en andere partijen. Zandwinning combineren met een maatschappelijk gewaardeerde oplevering / herinrichting is de ultieme uitdaging die hier voorligt.”

Zijn er nog regels verbonden aan de tiny houses? Kunnen buurtbewoners daar als eerste op intekenen bijvoorbeeld?

“Op dit moment hebben wij daar nog niet over nagedacht. Ze zijn voor nu ingetekend als optie, en ze liggen deels niet op ons eigen grondgebied. We hebben daarom ook nog niet exact nagedacht over de exploitatie.”

Ik ben bang dat motorcrossers de mountainbikepaden gaan opzoeken. En ik maak me zorgen om eventuele drugsoverlast.

“Wij hebben inderdaad wat geluiden gehoord over dat er nu wel eens wordt gecrost en gedeald aan de Gruppel. Maar het is en gaat absoluut geen vrijstaat worden. Wij gaan hier nadrukkelijk verbetering in aanbrengen door het gebied een duidelijker functie te geven en voor auto's beter af te sluiten. Het zou kunnen zijn dat wanneer er een functie aan het gebied gegeven wordt, dat de overlast ook verholpen wordt. In ieder geval willen

wij samen met het waterschap Noorderzijlvest alle toegangen tot mountainbike- en wandelpaden vergrendelen. Ook willen we expliciet meegeven dat het gemotoriseerd verkeer gewerd dient te gaan worden. We hebben de zorg die u, en anderen, hebben ook nadrukkelijk kenbaar gemaakt bij het waterschap.

Daarnaast gaan we nauw overleg voeren met de MTB-stichting MoRoNeNo over hoe je de mountainbikers wel binnenkrijgt, en de motorcrossers niet. De MTB-stichting heeft ook bij een andere zandwinning een mountainbikeroute. En juist omdat er een functie aan wordt gegeven, kan je ook overlast van motorcrossers wellicht verminderen of zelfs voorkomen. En uiteindelijk is daar ook de hulp voor nodig van handhavers van gemeente en provincie. 'Meer gewenst gebruik van de oeverzones zorgt voor een afname van ongewenst gebruik' is de filosofie."

Dit is een plan voor de toekomst. Wordt er nu ook al nagedacht over een uitbreiding hierna?

"Dit plan voorziet in een uitbreiding in de capaciteit voor de komende 10 tot 15 jaar. We breiden uit met 30 hectare en 10 hectare natuurontwikkeling. Daar kunnen we heel goed mee vooruit als we kijken naar de regionale behoefte aan zand voor de komende 10 tot 15 jaar. Wij zijn op dit moment niet bezig met een uitbreiding, maar wat na deze periode gewenst en logisch is kunnen wij nu niet voorspellen."

Ik heb een boerenbedrijf, en jullie hebben het in het plan over nieuwe natuur. Maar krijgt het ook in het bestemmingsplan de functie 'natuur' en misschien zelfs Natura2000?

"Het hele gebied heeft nu een agrarische bestemming. Om de zandwinning ook planologisch mogelijk te maken, moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Bij eerdere winningen hebben is de bestemming gewijzigd in zandwinning/zandbedrijf. Ook hier staan we voor de keuze: maken we er zandwinning/zandbedrijf van of natuur? Als het al 'natuur' zou worden, wordt het wat ons betreft zeker geen Natura2000-gebied. Daarmee vormt de ontwikkeling geen belemmering voor bijvoorbeeld de uitbreiding van omliggende agrarische bedrijven."

Wij hebben nu teveel zicht op het werk- en depotterrein. Ik zou dus wel graag willen zien dat het afgeschermd wordt.

"Dat begrijpen we, en dat gaan we beter inpassen. Met onze burens zullen wij op grond van hun input een voorstel met maatregelen doen waarmee het zicht op het werk- en depot terrein kan worden ontnomen. Ook voor de eindfunctie wordt hierover nagedacht. Een eventuele grondwal kan fraai worden afgewerkt."

Ik hoor regelmatig laadkleppen die kleppen. Kan daar niet iets aan gedaan worden?

"Ja, daar gaan we zeker iets aan doen. We zullen de chauffeurs aangeven dat ze dat niet meer moeten doen. Er zijn ook genoeg manieren om niet met zulk hard geluid te hoeven kleppen, bijvoorbeeld zacht materiaal op de delen die tegen elkaar komen. Wanneer dit gebeurt, staat het u uiteraard ook vrij om direct contact te zoeken met de locatiebeheerder. Zijn naam is Frans Vlieg."

Wij kijken inmiddels uit op een weegbrug en een zeecontainer. Kan dat niet uit het zicht worden gehaald?

“Ja, dat moet kunnen. Daar gaan we voor zorgen door middel van een grondwal en begroeiing; we komen bij u langs om een specifiek ontwerp met u te bespreken.”

We merken dat de auto's 's ochtends al heel vroeg bij de poort staan, soms om 5.30u al. Kunnen ze niet wat later starten?

“We hebben vergunning om van 06.00 tot 19.00u te mogen laden. Als er om 5.30 uur al activiteiten zijn, is dat echt veel te vroeg. We kunnen de chauffeurs daarin beter opvoeden. We gaan daar intern over praten en kijken of we de het terrein iets later kunnen openen.”

Het plan is om van de beoogde eilanden, broedgebied voor vogels te maken. Wij zijn bang dat er dan nog meer ganzen komen. We hebben de laatste tijd veel last van grazende ganzen. Kan daar heel goed naar worden gekeken in het plan?

“De beoogde eilanden worden begroeide gebieden. Het wordt geen grasland. Het zuidelijke eiland zit nu ook al in het bos; dat gaan we niet weghalen. Het wordt ook geen geschikt broedgebied voor ganzen. Ganzen broeden vooral in moeraszones. We zullen er in het maken van het plan voor zorgen dat uw zorg daarin ook wordt meegenomen. We moeten gaan voorkomen dat aan de noordoever een ‘tafeltje-dekje’ voor de ganzen wordt gerealiseerd. We moeten ervoor zorgen dat ruiende ganzen na het slapen op de plas niet vanuit de plas over het strandje naar bijvoorbeeld de net ingezaaide tarwe kunnen lopen. We gaan er met vegetatie voor zorgen dat ze niet zomaar het land op kunnen komen lopen. Enkele jaren geleden is deze oever ook bewust ingeplant met wilgen.”

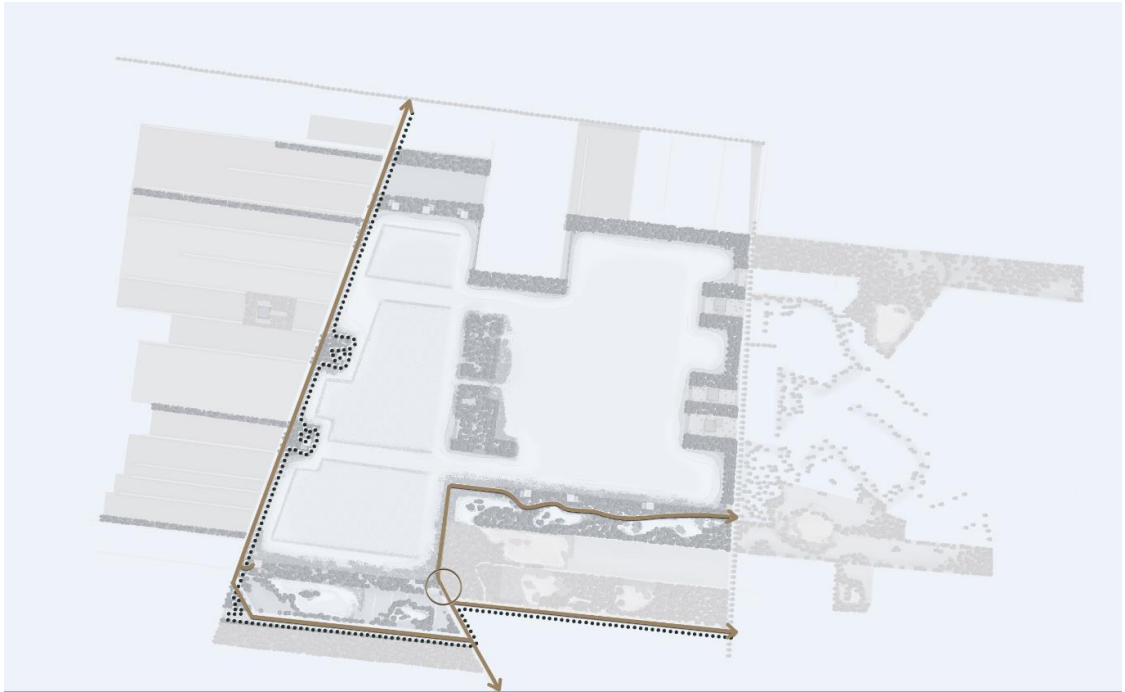
Gaat het gebied in de toekomst naar Natuurmonumenten toe?

“Daar is niet over gesproken. In principe is dat niet het geval. Wij willen graag het gebied zelf in eigendom houden. Wij willen daar eerder zelf iets gaan ontwikkelen, dan dat we het gebied overdagen aan natuurbeherende organisaties. Wel hebben we nauw contact met Natuurmonumenten over kansen die gerealiseerd kunnen worden.”

Hoe gaan de mountainbike- en wandelpaden lopen?

“Over de mountainbikeroute (*stippellijn op het kaartje hieronder*): Het betreft een gedeelte van een totaalroute die veel groter is. De entree komt aan de zuidoostkant zodat ze via het schouwpad aan dit deel van de route kunnen beginnen. De route sluit dus aan op een groter netwerk. De route langs de zandwinplas loopt grotendeels parallel aan – of over – het schouwpad langs de omgelegde watergang. Hier en daar wordt hiervan afgeweken door de route met reliëfrijke hindernissen te situeren door enkele kleine bosjes. Aan de noordzijde sluit de route aan op de Krijthesreed. Voor mountainbikers betreft het eenrichtingsverkeer. De routes zullen goed afgesloten worden voor ongewenst gemotoriseerd verkeer.

De wandelroute (*doorgetrokken lijn in het kaartje hieronder*) is in beide richtingen te betreden en ligt separaat van de mountainbikeroute. Om de wandelroute uitdagender te maken wordt de reeds bestaande natuur alleen voor wandelaars toegankelijk gemaakt door middel van een vlonderpad dat door een deel van het nu al natuurgebied gaat lopen.”

Als er droogte is, mogen we dan een slang van de beregening in de plas leggen?
“Ja, dat mag. Als jullie dat even laten weten, dan is dat prima.”

Is het mogelijk om een aansluiting te krijgen met een ruiterspad? Er zijn best wel wat ruiters in het gebied.

“Het wordt vrij lastig om dat te creëren vanwege vermenging van teveel functies. Vanuit de gemeente is specifiek de wens uitgesproken voor een mountainbikeroute als onderdeel van een groter netwerk. Mountainbikers en ruiters op een relatief smal pad zijn niet goed te combineren, waardoor een rondje rond de plas er helaas niet inzit. Wel gaan we kijken of er eventueel iets voor ruiters te creëren is bij bijvoorbeeld de oevers. Ook gaan we in de toekomst, zodra de winning verder gevorderd is, zeker kijken of er ruiterroutes kunnen worden gefaciliteerd. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan een route op het Groningse deel.”

Is er bij het wandelpad ook rekening gehouden met mensen die minder mobiel zijn?

“Het gebied is natuurlijk buitengebied en zeker geen parklandschap. We maken voor het wandelpad veel gebruik van het schouwpad. Dat is van het waterschap, dus dat onderhouden wij ook niet. Dat wordt ongeveer twee keer per jaar gemaaid. Die schouwpaden zijn in ieder geval meer dan breed genoeg voor bijv. scootmobielen. Op een aantal plekken is ook een vlonderpad ingepast. We houden er in het ontwerp daarvan rekening mee dat minder mobiele mensen ook van die vlonderpaden gebruik kunnen maken.

We streven er wel naar om gemotoriseerd verkeer uit het gebied te weren. Auto's dus, maar ook motoren. Dat betekent dat het goed afgegrensd moet worden en dat zou betekenen dat het ook voor minder mobiele mensen met bijvoorbeeld scootmobielen lastig is om het gebied in te komen. We gaan kijken of we bij de manier van afgrenzen rekening kunnen houden met minder mobiele mensen. ”

Gronden van houtwallen; zijn die in jullie bezit?

“Deels wel en op den duur zeker. Daarover hebben we afspraken gemaakt met de huidige eigenaren.”

Geef goed de fasering aan van de planning in de planvoorbereiding, maar ook in de planuitvoering.

“Dat zullen we zeker doen.”

Mooi hoe jullie wandelpaden hebben ingebouwd mountainbikeroutes, en natuur. En er wordt misschien ook wel gezwommen. Hoe willen jullie dit gaan beheren en gaan handhaven.

“Rond de plas gaan een aantal functies samenkomen en dat is best een uitdaging. Juridisch gezien komt er een contract onder te liggen waarin beheer en onderhoud, maar ook zaken als afvalbeleid en toegankelijkheid beschreven staan. Dat moet goed vastliggen. Maar het is ook zeker aan ons om toegangspunten te vergrendelen als het gaat om gemotoriseerd verkeer. Zwemmen en bijbehorende recreatie kan bij het Ronostrand. Wij verwijzen de mensen ook door naar het Ronostrand. Zoals eerder in dit verslag beschreven is de zandwinplas een werkterrein en vooralsnog afgesloten. Daar hoort geen zwemrecreatie bij.

Extensieve recreatie zoals wandelen en mountainbiken moet straks absoluut kunnen, maar we gaan zeker goed kijken naar hoe we zaken die we niet in het gebied willen, kunnen weren. Dat doen we in ieder geval door het gebied te vergrendelen voor gemotoriseerd verkeer, maar ook door oevers door een bepaalde manier van begroeiing ontoegankelijk(er) maken. We leggen flauwe oevers aan, waardoor er zich ook makkelijker begroeiing kan gaan ontwikkelen. De hele zuidoever wordt met dit plan sowieso ontoegankelijk voor de bezoeker, omdat we er natuurgebied gaan creëren.

Ten slotte moet het ook in samenwerking met handhavers/toezichthouders toch mogelijk zijn om mensen te weren qua zwemrecreatie en andere zaken die we niet willen.”